

RIKSDAG - PARLAMENTUL SUEDEZ

Riksdag-ul suedez este cel mai înalt organ de decizie al Suediei.

El are 349 de membri, care sunt numiți în alegeri generale ce au loc o dată la 4 ani.

Riksdag-ul are un Talman (Președinte) care este reprezentantul cel mai important, care conduce munca din Riksdag, ceea ce înseamnă că el planifică și organizează ceea ce trebuie să se facă, este președintele consiliului Riksdag-ului, este președintele delegației de război și, în același timp, conduce întâlnirile din plen și reprezintă Riksdag-ul atât în Suedia, cât și în străinătate. O altă funcție importantă este aceea de conducător al tratativelor în cazul schimbării de guvern, când după consultare cu reprezentanții grupurilor politice din Riksdag și, împreună cu vicepreședintele, propune Riksdag-ului persoana care să fie prim-ministru. Talman-ul trebuie să fie neutral și nu are voie să participe în dezbateri și nici să voteze atunci când se decide într-o anumită chestiune.

Funcția de Talman este cea mai înaltă funcție în care poate fi aleasă o persoană în Suedia. El este ales prin vot în Riksdag. În rang, Talman-ul este după șeful statului, adică după Regele Suediei, Carl XVI Gustaf. Talman-ul poate ocazional să ia funcția de șef de stat, adică în locul Regelui, atunci când acesta nu-și poate executa obligațiile și când altcineva din Casa Regală nu-l poate înlocui. La 30 septembrie 2002 a fost ales ca Talman Björn von Sydow, care a intrat în Riksdag în 1994, ca deputat social-democrat.

Talman-ul are 3 vice-talman-i: primul vice-talman, al doilea vice-talman și al treilea vice-talman. Toți talman-ii sunt aleși când Riksdag-ul se întâlnește prima dată după alegeri.

Primul vice-talman este Per Westerberg, moderat, membru în Riksdag din 1977; fost ministru al industriei și comerțului în perioada 1991-94; primul vice-talman are aceleași obligații ca Talman-ul, atunci când îl înlocuiește pe acesta, dar altfel el participă la activitatea Riksdag-ului ca membrii obișnuiți, face parte din diverse comisii și participă la dezbateri și vot; când însă este în funcție de vice-talman în Cameră, nu are voie să participe la dezbateri, dar are drept de vot.

Al doilea vice-talman este Kerstin Heinemann, liberală, în Riksdag din 1994.

Al treilea vice-talman este Helena Höij, creștin-democrată, membră în Riksdag din 1998.

ISTORIA RIKSDAG-ULUI

Între 1718-1772, perioada care în istoria Suediei se numește Frihetstiden (Timpul libertății), se formează în *ståndsriksdagen* (parlamentul stărilor) grupările Hattarna (Pălăriile) și Mössorna (Căciulile), care în mare au funcționat ca partidele de astăzi, având alegători printre cele 4 stări și alternau la putere în mod asemănător partidelor de astăzi. În prima jumătate a secolului al XVIII-lea, ideile conservative și liberale se răspândesc în stări și apar grupări politice, dar organizații încheiate nu sunt încă.

În 1866 are loc Representationsreformen (Reforma reprezentării), care înseamnă un sistem bicameral și un Riksdag care se întâlnește anual, în care partidele formate au ca bază anumite idei, legate de

Vedere asupra insulei Helgeandsholmen și a Riksdag-ului.

Aripa stângă din vechea clădire a Riksdag-ului, dinspre podul Vasa.

Suedia are un sistem parlamentar unicameral. Aspect din sala Plenului. Fotografiile: Holger Staffansson.

probleme de impozite, de libertate, de uniune, de drept de vot, etc.

În 1867 se formează un partid în a doua Cameră, Lantmannapartiet, (Partidul agricultorilor), care domină următorii 20 de ani în Riksdag. Începând cu perioada care se numește Tullstriden (Conflictul vamal) din 1887 și până în 1909, au existat în Riksdag două blocuri în a doua Cameră: protektionister (protecționisti) și fri-handelsvänliga (prieteni comerțului liber), în timp ce printre membrii primei Camere erau conservatori și protecționisti, dar și moderați, apărători ai comerțului liber.

La începutul secolului XIX existau trei mari grupări politice reprezentate în Riksdag: conservatorii, liberalii și social-democrații; după primul război mondial au apărut încă două partide: Uniunea țăranilor și comuniștii.

Acest sistem cu 5 partide a durat până în 1988, când în Riksdag intră Partidul mediului - verzi și în 1991 Creștin-democrații și Noua Democrație (care iese din Riksdag la alegerile din 1994).

PARTIDELE DIN RIKSDAG SUNT: Socialdemokraterna (Partidul Social-democrat). Partidul s-a format în 1989 și primul ales în Riksdag a fost Hjalmar Branting în 1896.

Timp de 44 de ani, cu o întrerupere între perioadele 1976-1979 și 1991-1994, Partidul Social-democrat a fost partidul de guvernământ. În primii 18 ani conducerea partidului a fost colectivă, dar după 1907 șefii de partid au fost după ideea de astăzi. Astfel au fost: Hjalmar Branting (1907-25), Per Albin Hansson (1925-46), Tage Erlander (1946-69), Olof Palme (1969-86), Ingvar Carlsson (1986-96) și Göran Persson (1996-). Partidul are azi în Riksdag 144 de locuri. Șeful partidului: Göran Persson.

(Interviu cu Göran Persson în CURIERUL ROMÂNESC nr. 1/2002 și nr. 1/2003.)

Moderata samlingspartiet (Partidul se coaliție Moderat). În secolul XVIII au existat mai multe grupări conservatoare în Riksdag; din acestea s-a fondat în 1904 Allmänna valmansförbundet (Uniunea generală a alegătorilor) ca o organizație de alegeri în dezbaterile legate de dreptul de vot. Högerpartiet (Partidul de dreapta) s-a format în 1938 și a devenit Moderata samlingspartiet în 1969. În 1906 s-a format guvernul conservator sub conducerea lui Arvid Lindman (1928-30); în 1976-78 și 1979-81 Partidul Moderat face parte din guvernul burghez de coaliție, primul guvern burghez de după război, ca și în coaliția burgheză formată din 4 partide între 1991-94, avându-l ca prim-ministru pe Carl Bildt. Partidul are azi 55 de locuri în Riksdag. Șeful partidului: Bo Lungren din 1999.

(Interviu cu Bo Lungren în CURIERUL ROMÂNESC nr. 1/ 2001)